

Άρειος Πάγος 625/1974, Τμ. Β'

Πηγή: ΝοΒ 23/75 σελ. 174, Ε.Ε.Δ. 33/74 σελ. 1360

Περίληψη: Το προσωπικόν της Δ.Ε.Η. εν περιπτώσει εργατικού ατυχήματος δεν δικαιούται της αποζημιώσεως του ν. 551/1915, διότι διά του άρθρου 38 του ν. 4491/1966 κατηργήθησαν αι διατάξεις του ν. 551/1915. - Η τοιαύτη ερμηνεία ενισχύεται και εκ του ότι πρότερον η Δ.Ε.Η., το προσωπικόν της οποίας υπήγετο εις την ασφάλισιν του Ι.Κ.Α., απηλλάσσετο ως εργοδότης της υποχρεώσεως καταβολής αποζημιώσεως του ν. 551/1915 δυνάμει του άρθρου 60 § 3 α.ν. 1846/1951.

Απόφαση Δικαστηρίου

Προεδρεύων ο Αντιπρόεδρος κ. ΚΙΜ. ΠΑΥΛΙΔΗΣ

Εισηγητής ο Αρεοπαγίτης κ. ΝΙΚ. ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ

Δικηγόροι οι κ.κ. Ι. Δεβελέκος, Κ. Οικονομόπουλος

Κατά το άρθρον 1 § 1 ν. 4491/1966 η κοινωνική ασφάλισις του προσωπικού της Δ.Ε.Η. διενεργείται υπ' αυτής, ούτω δε συγκεντροί αύτη την ιδιότητα του τε εργοδότη και του φορέως της κοινωνικής ασφαλίσεως. Περαιτέρω, κατά μεν το άρθρον 8 § 1 εδάφιο στ' ιδίου νόμου, εν περιπτώσει απολύσεως, λόγω ατυχήματος εκ βιαιού συμβάντος εν τη υπηρεσία ή εξ αφορμής αυτής (ήτοι εργατικού ατυχήματος), ο ησφαλισμένος δικαιούται συντάξεως, ασχέτως χρόνου ασφαλίσεως, ήτοι εάν δεν κατέβαλε ποσώς ασφαλιστικάς εισφοράς, κατά δε την παράγραφον 5 εδάφια β' και γ' του αυτού άρθρου η σύνταξις αύτη είναι ηυξημένη, μη δυναμένη να είναι κατωτέρα των 50% των συνταξίμων αποδοχών, προσαυξανομένη μέχρι 30% εν περιπτώσει πλήρους διαρκούς ανικανότητος, έτι δε πλέον κατ' άρθρον 25 § 2, εν περιπτώσει εργατικού ατυχήματος, χορηγείται υπό της Δ.Ε.Η. και εφ' άπαξ βοήθημα, ουσιωδώς υψηλότερον. Εξ άλλου, διά την εκπλήρωσιν των υποχρεώσεων τούτων της Δ.Ε.Η., ως και παροχήν πλήρους υγειονομικής περιθάλψεως, αποστολήν εις την αλλοδαπήν και παροχήν εκτάκτου βοηθήματος, οι ησφαλισμένοι καταβάλουν εισφοράς, οριζομένας εν άρθρω 7 § 1, έναντι των οποίων η Δ.Ε.Η. αναλαμβάνει, κατά την ακολουθούσαν παράγραφον 2, την πλήρη κάλυψιν των δαπανών και των εν γένει υποχρεώσεων της διά του νόμου τούτου συνιστωμένης ασφαλίσεως. Κατ' ακολουθίαν, ρυθμιζομένων διά των διατάξεων τούτων, εξαντλητικώς, τως υποχρεώσεων της Δ.Ε.Η. εν περιπτώσει εργατικού ατυχήματος εις παρ' αυτή εργαζόμενον, χωρίς δε να γίνεται διάκρισις ότι αύται καλύπτουν μόνον τας τοιαύτας απορρεούσας εκ της ιδιότητός της ως φορέως της ασφαλίσεως, παρέπεται ότι αύται περιλαμβάνουν και τας υποχρεώσεις της τας απορρεούσας εκ της ιδιότητός της ως εργοδότηδος. Συνεπώς, εν όψει και του άρθρου 38 του ιδίου νόμου 4491/1966, καθ' ο πάσα διάταξις νόμου, ρυθμιζούσα άλλως τα υπ' αυτού ρυθμιζόμενα θέματα θεωρείται, καθ' όσον αφορά εις την εφαρμογήν αυτού, ως μη υπάρχουσα, δέον να θεωρηθή καταργηθείσα, ως προς την Δ.Ε.Η., η διάταξις του ν. 551, ρυθμιζούσα διαφόρως το αυτό θέμα και επιβάλλουσα εις τον εργοδότην υποχρέωσιν αποζημιώσεως εν επελεύσει εργατικού ατυχήματος. Η εκδοχή αύτη ενισχύεται και εκ του ότι ως προς τους εκ του προσωπικού της Δ.Ε.Η. υπαγομένους πρότερον εις την ασφάλισιν του Ι.Κ.Α. απηλλάσσετο αύτη ως εργοδότης της υποχρεώσεως καταβολής της αποζημιώσεως του ν. 551, δυνάμει του άρθρου 60 § 3 α.ν. 1846/1951 ένεκα της παρεχομένης υπό του Ι.Κ.Α. ασφαλίσεως και επομένως δεν δικαιολογείται ερμηνεία του ν. 4491/1966, καθ' ην αναγνωρίζεται το δικαίωμα τούτο εις τους υπαλλήλους της Δ.Ε.Η. υπαγομένους εφεξής αντή της ασφαλίσεως του Ι.Κ.Α. εις την τοιαύτην της Δ.Ε.Η. Εν προκειμένω, όθεν, ούτω κρίναν, διά σαφών και πλήρων αιτιολογιών, το εκδόν την προσβαλλομένην απόφασιν Εφετείου και απορρίψαν, κατ' επικύρωσιν της πρωτοδίκου, την αγωγήν, αξιούσαν παρά της εναγομένης Δ.Ε.Η. την εκ του ν. 551 αποζημίωσιν δι' επισυμβάν εις τον παρ' αυτή εργαζόμενον, ενάγοντα, ατύχημα, ορθώς τας προμνησθείσας διατάξεις του ν. 4491/1966 ηρμήνευσε και εφήρμοσεν, είναι δε αβάσιμος και απορριπτός ο τα αντίθετα υποστηρίζων πρώτος λόγος αναιρέσεως, ως και ο δεύτερος τοιούτος, περί ελλείψεως νομίμου βάσεως, ένεκεν ανεπαρκών αιτιολογιών.

Ο αναιρεσείων παρητήθη του τρίτου, τελευταίου, λόγου αναιρέσεως, διά δηλώσεώς του επ' ακροατηρίω και διά των προτάσεών του(*).

(*) Αναιρεί την υπ' αριθ. 932/1973 απόφασιν του Εφετείου Αθηνών.

Σχόλιο: Η ανωτέρω δημοσιευομένη απόφασις, ακολουθούσα προγενεστέραν τοιαύτην (Α.Π. 626/1972, εισηγητής Σπ. Γάγγας, ΕΕΔ 31, 1448), δέχεται ότι η Δ.Ε.Η., ης το προσωπικόν είναι ησφαλισμένον εις ίδιον και αυτοτελή ασφαλιστικόν οργανισμόν δι' άπαντας τους κινδύνους, και ουχι εις το Ι.Κ.Α., απαλλάσσεται της υποχρεώσεως προς αποζημίωσιν εις τους υποστάντας εργατικόν ατύχημα μισθωτούς. Εις την τοιαύτην δε κρίσιν ήχθη το Ακυρωτικόν εκ της ερμηνείας

των διατάξεων των άρθρων 1 και 38 του νόμου 4491/1966 περί ασφαλίσεως του προσωπικού της Δ.Ε.Η. (Κωδ. ΝοΒ 14, 3), όστις όμως δεν απαλλάσσει ρητώς την Δ.Ε.Η. της προς αποζημίωσιν υποχρεώσεως του ν. 551/1915, όπως συμβαίνει με τους εργοδότες, των προσωπικών είναι ησφαλισμένον εις το Ι.Κ.Α. (άρθρον 60 § 3 α.ν. 1846/ 1951). Δια του άρθρου 1 § 2 του ν. 4491/ 1966 ρητώς ορίζεται ότι από της ισχύος του παύει η υποχρεωτική ασφάλις εις το Ι.Κ.Α. ή ετέρους οργανισμούς κυρίας ασφαλίσεως του προσωπικού της Δ.Ε.Η. Κατά την παράγραφον 1 του αυτού άρθρου η Δ.Ε.Η. αναλαμβάνει και ενεργεί την κοινωνικήν ασφάλισιν του προσωπικού της, πλην του προσωπικού, όπερ είναι ησφαλισμένον εις το Ταμείον Ασφαλίσεως Προσωπικού Π.Ε.Α.Π. - Ε.Π.Ε. και των εκτάκτως προσλαμβανομένων προ της συμπληρώσεως εξαμήνου υπηρεσίας.

Κατά το άρθρον 38 του ως είρηται νόμου, εφ' ου μάλιστα εστηρίχθη η κρίσις του Ακυρωτικού, ορίζεται ότι πάσα γενική ή ειδική διάταξις νόμου, υπουργικής αποφάσεως ή οιουδήποτε κανονισμού κλπ., ρυθμίζουσα άλλως τα διά του παρόντος νόμου ρυθμιζόμενα θέματα θεωρείται, καθ' όσον αφορά την εφαρμογήν του νόμου τούτου, ως μη υπάρχουσα.

Εκ της διατάξεως όμως ταύτης δεν νομίζομεν ότι δικαιολογείται η κρίσις της αεροπαιγντικής αποφάσεως περί απαλλαγής της Δ.Ε.Η. εκ των διατάξεων του νόμου 551/1915, διότι διά του άρθρου τούτου κατηργήθησαν αι γενικαί ή αι ειδικαί διατάξεις, δι' ων ερρυθμίζοντο άλλως τα ασφαλιστικά θέματα του προσωπικού της Δ.Ε.Η., ουχί δε και αι διατάξεις δημοσίας τάξεως του ν. 551/1915, δι' ου ως γνωστόν καθιερούται αντικειμενική ευθύνη του εργοδότη προς αποζημίωσιν του υποστάντος εργατικόν ατύχημα μισθωτού.

Η νομολογία δέχεται, ότι η διάταξις του άρθρου 60 § 3 α.ν. 1846/1951, καθ' ην απαλλάσσεται ο εργοδότης της αποζημίσεως του ν. 551/1915 εν επελεύσει εργατικόν ατυχήματος εις μισθωτόν, αναφέρεται ρητώς εις τους ησφαλισμένους του Ι.Κ.Α., δεν επεξετάθη δε υπό διατάξεως τινος νόμου η εφαρμογή του και επί των ησφαλισμένων εις τα διατηρηθέντα ειδικά Ταμεία (Α.Π. 614/1971, εισηγητής Ν. Αποστολόπουλος, ΕΕΔ 31, 215, ένθα εις σημειώσεις παραπομπή εις την νομολογίαν και θεωρίαν, Μονομελούς Πρωτοδικείου Ιωαννίνων 244/1973, εισηγητής η Πρωτοδικής Νίκη Γιαννακάκη, ΕΕΔ 32, 1054, Μονομελούς Πρωτοδικείου Θεσσαλονίκης 1535/1973, ασφαλιστικά μέτρα, Πρόεδρος Στέργ. Βάλλας, Αρμ. 28, 141).

Συνεπώς η κατάργησις των διατάξεων του ν. 551/1915 δεν πρέπει να προκύπη ερμηνευτικώς, αλλά να αναφέρεται εις ρητήν του νόμου διάταξιν, όπως είναι η διάταξις του άρθρου 60 § 3 του α.ν. 1846/1951, ήτις είναι ειδική και ως τοιαύτη είναι στενώς ερμηνευτέα (σημείωσις επί της Α.Π. 844/1954, εισηγητής Ι. Τραχανής, ΕΕΔ 14, 125, Εφετείου Ναυπλίου 279/1972, εισηγητής Δ. Σταματόπουλος, ΝοΒ 21, 519). Εφ' όσον ο ν. 4491/1966 δεν περιλαμβάνει διάταξιν παρομοίαν της του α.ν. 1846/1951 (άρθρον 60 § 3) νομίζομεν ότι η υιοθετουμένη υπό του Ακυρωτικού λύσις δεν είναι ορθή, ούτε και ανταποκρίνεται εις την βασικήν αρχήν, τούτο άλλωστε προκύπτει και εκ του άρθρου 2 του νόμου τούτου, καθ' ο εξαιρούνται της ασφαλίσεως του προσωπικού της Δ.Ε.Η., όπως και ανωτέρω αναφέρεται, οι εκτάκτως προσλαμβανόμενοι και μέχρι συμπληρώσεως 6 μηνών, ως επίσης και το προσωπικόν της συγχωνευθείσης μετ' αυτής Π.Ε.Α.Π. - Ε.Π.Ε., το οποίον ασφαλώς, εν περιπτώσει επελεύσεως εργατικόν ατυχήματος, δικαιούται της αποζημίσεως του ν. 551/1915, αφού δεν υπάγεται εις την ασφάλισιν της Δ.Ε.Η. Διάφορος όμως μεταχειρίσις του προσωπικού της αυτής επιχειρήσεως, εφ' όσον δεν υφίσταται ειδική διάταξις νόμου, αντίκειται εις την βασικήν αρχήν του δικαίου περί ίσης μεταχειρίσεως.